

P E T Y C J A

w sprawie usuwania skutków zdarzeń drogowych

Dotając na podstawie art. 2 ust. 1 oraz ust. 2 pkt. 1 ustawy o petycjach, składamy petycję w interesie publicznym w sprawie włączenia do planów i programów kontroli gmin przeprowadzanych przez Regionalne Izby Obrachunkowe problematyki usuwania skutków zdarzeń drogowych (kolizyjnie; sprzętania po kolizjach, wypadkach, itp.) na drogach będących w zarządzie lub władaniu gmin.

Dotając w imieniu Fundacji

uprzejmie informujemy, iż realizując swoje cele statutowe analizujemy umowy w zakresie usług usuwania skutków wypadków i kolizji drogowych, zawarte przez gminy województwa śląskiego oraz na terenie kraju oraz praktykę funkcjonowania Gmin w tym zakresie, w celu poprawy standardów takich usług (par. 10 pkt. 6 naszego Statutu), a poprzez to zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Przeprowadzamy także ogólnopolskie konsultacje dotyczące tej problematyki wśród wszystkich interesariuszy tego problemu.

W efekcie wstępnych jeszcze analiz oraz wyników konsultacji pragniemy ze zdumieniem podkreślić, iż zdecydowana większość gmin w Polsce ma istotne problemy z odróżnieniem:

1. usługi publicznej utrzymania bieżącej czystości dróg od usługi rynkowej usuwania skutków zdarzeń drogowych (kolizyjnych: sprzątania po wypadkach, kolizjach i innych zdarzeniach drogowych),
2. odpadów komunalnych od odpadów innych niż niebezpieczne będących następstwem ww. zdarzeń drogowych

Najczęstszymi konsekwencjami ww. problemów jest zlecenie przez Gminy własnym spółkom komunalnym usuwania takich odpadów powypadkowych i kolizyjnych oraz pokrywanie kosztów takiej działalności z pieniędzy publicznych.

Niejaką „uboczną” skutkiem tego rodzaju praktyk jest wprowadzanie faktycznego monopolu dla własnych spółek komunalnych na wykonywanie takich usług.

Zgodnie z obowiązującym prawem, ww. usługi nie są jednak usługami publicznymi, a koszty usuwania skutków zdarzeń drogowych zobowiązani są ponosić sprawcy tych zdarzeń (z polisy ubezpieczeniowej) – a nie gminy.

Poniesienie przez gminy kosztów sprzątania po kolizjach i wypadkach jest naruszeniem dyscypliny finansów publicznych.

Należy także na marginesie podnieść, że skoro świadczenie takich usług nie jest działalnością regulowaną, to praktyki gmin polegające na ich „zawłaszczaniu” oraz odmowie udzielenia upoważnienia do działania w tym zakresie w imieniu zarządcy drogi mają charakter praktyk monopolistycznych oraz nadużywania pozycji dominującej na lokalnym rynku świadczenia takich usług.

Dodatkowym problemem jest także i to, że wskutek nieprecyzyjnych przepisów, sprzątanie po kolizjach i wypadkach jest przez gminy niejako „wymuszane” jako domniemany obowiązek Strazy Pożarnej, podczas gdy PSP oraz OSP mają obowiązek usuwania wyłącznie odpadów niebezpiecznych, nie są upoważnione oraz nie posiadają sprzętu oraz narzędzi do zbierania i usuwania „zwykłych” odpadów po kolizjach i wypadkach.

Zmuszeni jesteśmy podkreślić, że zgodnie z obowiązującym prawem:

- Usuwanie skutków zdarzeń drogowych (kolizyjnych: sprzątanie po kolizjach, wypadkach, innych zdarzeniach drogowych) należy do obowiązków Gminy.
- Koszty ww. sprzątania mają być ponoszone przez sprawców ww. zdarzeń drogowych. Płacenie pieniędzy publicznymi za tego rodzaju czynności jest oczywiście **naruszeniem dyscypliny finansów publicznych**.
- Sprzątanie po kolizjach, wypadkach itp. nie należy do działań określanych jako usuwanie odpadów komunalnych – odpady powypadkowe (kolizyjne) nie są odpadami komunalnymi.
- Ww. sprzątanie nie jest obowiązkiem Strazy Pożarnej. Funkcjonariusze PSP i OSP mają obowiązek usuwania wyłącznie odpadów niebezpiecznych, odpady będące następstwem zdarzeń drogowych w ogólnie większości przypadków nie są odpadami niebezpiecznymi. Funkcjonariusze Strazy mają wówczas obowiązek usunąć je z jezdni na pobocze oraz wesłać zarządę drogi do ich zebrania i utylizacji. Jest oczywiste, że strażacy nie są wyposażeni w sprzęt do

zbiernia oraz transportowania odpadów pokojowych czy powypadkowych. Nie mogą tego robić także np. pracownicy pomocy drogowej, kierowcy holowników (awet).

- Utrzymanie należytego poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego na drogach Gminy wymaga właściwego zabezpieczenia (oznakowania) oraz neutralizowania i usunięcia skutków zdarzeń drogowych (wycieków, odpadów) **natychmiast po zaistnieniu takiego zdarzenia**.
- Wła działalność nie jest działalnością regulowaną, nie podlega prawu zamówień publicznych, wymaga natomiast upoważnienia zarządcy drogi do działania na jego drogach. Cohnawanie takiego upoważnienia podmiotowi który posiada odpowiednią kadry oraz sprzęt do wykonywania takich usług stanowi przejaw niezgodnych z prawem praktyk monopolistycznych oraz nadużywania pozycji dominującej przez Gminę.
- Powierzenie wykonywania przedmiotowych usług podmiotowi komunalnemu jest naruszeniem dyscypliny finansów publicznych bowiem z pieniędzy publicznych nie mogą być pokrywane koszty sprzątnięcia po kolizjach i wypadkach. Gdy jest to „argumentem” za odmową wyrażenia zgody przez Gminę na taką działalność innego podmiotu, jest również niezgodną z prawem praktyką monopolistyczną oraz nadużyciem pozycji dominującej przez Gminę.

Szerzej nasze stanowiska w przedmiotowej sprawie przedstawiliśmy w publikacji na naszej stronie internetowej:

Mamy nadzieję, że Krajowa Rada Regionalnych lub Obrachunkowych zachce podjąć działania skutkujące przywróceniem respektu dla prawa oraz porządkując wykonywanie usług usunięcia skutków zdarzeń drogowych na drogach będących w zarządzie lub władaniu gmin.

W szczególności prosimy o wprowadzenie tej problematyki do planów oraz programów kontroli gmin w Polsce, co przyczyni się do bardziej zgodnego z prawem oraz racjonalnego wydatkowania pieniędzy publicznych, także poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego na drogach gminnych.